

(Φάρασ.) Κεφαλλ. Κρήτ. Κῶς (Καρδάμ. κ.ά.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σκυρ. Στερελλ. — Γ. Βλαχογιάνν., Γῦροι ἀνέμ., 94: Τὸ γύρεμα τ'ς καλῆς ἔναι μέγα πρᾶμα (ἡ ἀναζήτησις τῆς ὑποψηφίας νύμφης ἀπαιτεῖ ὑπομονὴν καὶ δεξιότητα) Σκυρ. Αὐτὸ τοῦ κουρίτθ' δὲν ἔχ' γύριμα Ἀλμυρ. Ἀργεῖ νά'ρθῃ τὸ κοπελάκι· ὕρεμα θέλει, νὰ μὴν ἤπαθε δίτοτα Ἀπύρανθ. || Φρ. Εἶναι 'ς τὰ γυρέματα (ἐπὶ τῶν ἀναζητούντων σύζυγον) Γ. Βλαχογιάνν., ἐνθ' ἀν. Συνών. εἰς λ. γ υ ρ ε μ α τ ι ᾶ. β) Ἡ ἀνίχνευσις, ἐπὶ θηρευτικῶν κυνῶν Κεφαλλ. Πελοπν. (Γαργαλ. Μαργέλ. Παιδεμέν. Ποταμ. κ.ά.): Αὐτὸ εἶναι γύρεμα πουλλιῶν, δὲν εἶναι γύρεμα λαγῶν Κεφαλλ. Ἀπὸ τσι κοδανγές τὸ σκυλλὶ κλαφουνάει 'ς τὸ λόγῳ· κάνει γύρεμα σέ κἀνα λαγὸ φαίνεται (κοδανγές = χαρυνγή, κλαφουνάει = ὕλακτεῖ) Γαργαλ. Συνών. κ ο π ὅ ς, τ ο ρ ὅ ς, ψ ᾶ ξ ι μ ο. 2) Ἡ παρακολούθησις, ἡ φροντίς περὶ τι, ἡ ἐπαγρύπνησις Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σύμ. κ.ά.: Θέλει ὕρεμα ἡ κἀθα δουλειά, τίτοτα δὲ γίνεται μοναχὸ δὼν Ἀπύρανθ. Τὰ ροῦχα θένε ὕρεμα 'ιὰ θὰ τὰ πάρ' ἀέρας αὐτόθ. Ὑρεμα θέλει τὸ παιδί σου σέ 'ιατρό, μὴ θαρρεντῆς μὲ τὰ ψευτοϊατρικὰ αὐτόθ. || Φρ. Αὐτὸς θέλει γύρεμα (ἐπὶ φρενοβλαβοῦς) Σύμ. 3) Τὸ ζητεῖν τι παρὰ τινος, τὸ ἐπαιτεῖν Εὐβ. (Βρύσ. Στρόπον. Ψαχν. κ.ά.) Πόντ. (Σταυρ. Τραπ.) Σκυρ. Στερελλ. (Ἀράχ. Κλών.): Δὲν ἦρθα ποτὲ 'ς τὴ βόρτα σ' γιὰ γύρεμα Ψαχν. Δὲν πάω γιὰ γύρεμα γώ 'ς αὐτὸν Κλών. Ἡρθα γιὰ ἓνα γύριμα Στρόπον. Μάτα πάτα γιὰ γύρεμα Ἀράχ. Ἡρθα νὰ σ' κάμουν ἓνα γέρεμα Σκυρ. Συνών. δ ι α κ ο ν ι ᾶ, ζ η τ ι α ν ι ᾶ, ζ η τ ο υ λ ι ᾶ, μ π ο λ ι α ρ ι ᾶ. β) Τὸ διδόμενον ὡς δάνειον Σκυρ. Στερελλ. (Ἀράχ.): Δὲ χρειαζομ' τὸ γύριμά σ' Ἀράχ. Τοῦτο τὸ γύρεμα δὲν τό'χου γιὰ νὰ σ' τὸ δώσου Σκυρ.

γυρεματιά ἡ, ἐνιχ. γυρεμαθιά Κρήτ. (Ἀμάρ. Νεάπ.) γυρεματέ Κρήτ. (Μαλάκ. Ρέθυμν. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γ υ ρ ε μ α καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ι ᾶ.

Ἡ ἀναζήτησις, ἡ ἀνερεύνησις ἐνθ' ἀν. : Μὲ μιὰ γυρεματέ ἠδρα ἓνα καλᾶθι χοχλιοὺς Κρήτ. (Μαλάκ.) Καλὴ γυρεματέ θέλουνε οἱ ὁμανίτες γιὰ νὰ τσι βρῆς (ὁμανίτες = μανιτάρια) αὐτόθ. || Παροιμ. Καλλιὰ 'ναι μιὰ ρωτηματέ παρὰ μιὰ γυρεματέ (καλύτερα νὰ ἐρωτᾷς παρὰ νὰ ἀναζητῆς ἀσκόπως) αὐτόθ. Συνών. γ υ ρ ε μ α 1, γ υ ρ ε ψ η 2, ζ ῆ τ η σ η, ψ ᾶ ξ ι μ ο.

γυρεματίδι τό, Κρήτ. (Ρέθυμν.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γ υ ρ ε μ α καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ί δι, περὶ τῆς ὀπ. βλ. Γ. Χατζιδ. εἰς Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ., 13 (1916 - 1917), 168 κέξ.

Πολλὰ ἀναζητήσεις.

γυρεμεύω ἀμάρτ. γυριμεύου Μακεδ. (Κοζ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γ υ ρ ε μ α.

Γ υ ρ ε ὦ 6, τὸ ὀπ. βλ. Ἡ λ. εὐχρηστος μόνον εἰς ἄσμ.: Ἐχει τὰ μῆλα 'ς τὴν ποδιά, τὰ κίτρα 'ς τὸ μαντήλι, δυὸ μῆλα τὴν γυρέμιντα κι αὐτὴ μοῦ δίνει πέντι.

γυρεμός ὁ, Κρήτ. (Ἐννέα Χωρ. Κίσ. Ρέθυμν. κ.ά.) Κῶς κ.ά. ὕρεμός Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Τὸ Βυζαντ. οὐς. γ υ ρ ε μ ὁ ς.

1) Ἡ ζήτησις Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ὁ γύρεμός ποῦ θὰ ὕρῃ τίτοτα, τοῦ τὸ δώνουνε καὶ κακοσυνθηθᾶ τὸ παιδί. 2) Ἡ ἀναζήτησις Κρήτ. (Ἐννέα Χωρ. Κίσ. Ρέθυμν. κ.ά.) Κῶς κ. ᾶ.: Γυρεύω τογ-γυρεύω τον τζιαὶ γυρεμόδ-δὲν ἔθει (τὸν ἀναζητῶ ἐπιμόνως ἀλλὰ δὲν κατορθώνω νὰ τὸν ἀνέυρω) Κῶς. Πβ. γ υ ρ ε ψ η 1.

γυρευοντὶς ἐπίρρ. ἐνιχ. γυρευοδὶς Θήρ.

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματικῶς λαμβανομένης μετοχ. γ υ ρ ε ὦ ο ν τ α ς κατ' ἀναλογίαν πρὸς ἄλλα ἐπιρρήματα εἰς -ί ς.

Πρὸς ἀναζήτησιν ἐνθ' ἀν. : Ἡπῆα γυρευοδὶς τον, μὰ δὲ δὼν ἠθρηκα Θήρ. Ἡρθα γυρευοδὶς σου αὐτόθ. Οἱ συγενεῖς τῆς κοπέλας πηγαίνανε γυρευοδὶς γιὰ νὰ βροῦνε γαβρὸ αὐτόθ.

γυρευοπούλι τό, ἀμάρτ. γυρευοπούλιν Πόντ. (Κερασ.) γυρευοπούλ' Πόντ. (Ἰοφ. Τραπ. Χαλδ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐς. γ υ ρ ε ὦ ς διὰ τῆς παραγωγ. καταλ. -π ο ὦ λ ι.

1) Μικρὸς ἐπαίτης Πόντ. (Κερασ. Ἰοφ. Τραπ.): Ἐνα γυρευοπούλ' στέκ' 'ς σὴν πόρτα Ἰοφ. Συνών. δ ι α κ ο ν ι ᾶ ρ ᾶ κ ι, δ ι α κ ο ν ι ᾶ ρ ὀ π ο υ λ ο, ζ η τ ι α ν ᾶ κ ι, ζ η τ ο υ λ ᾶ κ ι. β) Παιδίον πτωχόν, ρακένδυτον Πόντ. (Χαλδ. κ.ά.) 2) Τέκνον ἐπαίτου Πόντ. (Κερασ. Ἰοφ. Τραπ.)

γυρευὸς ὁ, Πόντ. (Ἀμισ. Ἰμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Νικόπ. Οἶν. Ἰοφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) — Λεξ. Ἡπίτ. γυρευὸν Πόντ. (Ἰοφ. Τραπ.) ὕρευὸν Πόντ. (Ἀντρεάντ.) γυρευὴ ἡ, Πόντ. (Τραπ.) γυρευοῦ Πόντ. (Ἰοφ. Τραπ.) ὕρευοῦ Πόντ. (Ἀντρεάντ.) γυρευέσσα Πόντ. (Ἀμισ.)

Ἐκ τοῦ γ υ ρ ε ὦ ω ν, μετοχ. τοῦ ρ. γ υ ρ ε ὦ ω. Διὰ τὸν μετασχηματισμὸν κατὰ τὰ δευτερόκλιτα καὶ τὴν μετακίνησιν τοῦ τόνου βλ. Γ. Χατζιδ., MNE 2, 120.

Ὁ ἐπαίτης ἐνθ' ἀν.: Δὸς ψωμὶν 'ς σὸν γυρευὸν Πόντ. (Νικόπ.) Ἀμὸν γυρευὸν πορπατεῖ καὶ ψαλαφᾶ (ὡς ἐπαίτης περιπατεῖ καὶ ζητεῖ) Πόντ. (Τραπ.) Ὁ Χριστὸν ὄνταν ἔρθεν 'ς σὸν κόσμον, ἐπέρεσ τὸ ραβδὶν ἀτ' καὶ ἄμὸν γυρευὸς ἐλάσκοντον 'ς σὰ χωρία, γιὰ νὰ μὴ ἐγνωρίζ'ν αὐτον (ἐλάσκοντον = ἐγύριζεν) Πόντ. (Σάντ.) || Φρ. Ἀμὸν ὁ κόκκινον ὁ γυρευὸν (ἐπὶ τοῦ ζητοῦντος κατὰ μετ' ἐπιμονῆς καὶ φορτικότητος) Πόντ. (Ἀμισ.) || Παροιμ. Ὁ γυρευὸν γυρεῖ τδαι δι' γιὰ τὴν φῆν ἀτ' (ὅτι ὁ ἐνδεὴς δύναται νὰ ἐλεήσῃ ἐνδεεστέρους) Πόντ. (Τραπ.) Ὁ ὕρευὸν ὕρεῦ, φᾶξ' καὶ τὸν κοντσουρέαν (συνών. μὲ τὴν προηγουμ.) Πόντ. (Ἀντρεάντ.) Τὸν γυρευὸν ἐποῖκαν βασιλέαν καὶ ξᾶν γυρευὸς ἔτον (αἱ δι' ἔξωως κτηθεῖσαι ιδιότητες δὲν μεταβάλλονται) Πόντ. Ἀ σὴ ὕρευοῦ τὸ τσαντάχ' κομμάτ' καμμίαν 'κι λειφτάζ' (ἀπὸ τὴν τσάνταν τοῦ ζητιάνου κομμάτι ψωμιοῦ ποτὲ δὲν λείπει, ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀναζητήσεως τῶν ἀγαθῶν) Πόντ. (Ἀντρεάντ.) Τοῦ γυρευοῦ τὸ σακκούλιν 'κ' ἐπορεῖς νὰ γομώνης (ἐπὶ τῶν ἀπλήστων) Πόντ. || Αἰνιγμ.

Ἀρκος, λύκος, μονχτερός | καὶ τὴ νύχτα γυρευὸς (ἄρκτος, λύκος, χοῖρος τὴν ἡμέραν καὶ ἐπαίτης τὴν νύκτα ἐπὶ τῶν διπροσώπων) Πόντ. (Κοτύωρ.) Συνών. γ υ ρ ε ο σ ᾶ κ κ ο υ λ ο 2, γ υ ρ ε υ τ ῆ ς 2, γ υ ρ ι σ τ ῆ ς 3, γ υ ρ ι σ τ ι κ ὁ ς 2, δ ι α κ ο ν ι ᾶ ρ η ς, ζ η τ ι ᾶ ν ο ς, ζ ῆ τ ο υ λ ᾶ ς, μ π ο λ ι ᾶ ρ η ς.

γυρευοσάκκουλο τό, Πόντ. (Οἶν.) γυρευοσάκκουλον Πόντ. (Κερασ. Σταυρ.)

Ἐκ τῶν οὐς. γ υ ρ ε ὦ ς καὶ σ α κ κ ο ὦ λ ι.

1) Ἡ πῆρα τοῦ ἐπαίτου ἐνθ' ἀν. β) Σακκίδιον ἐφθαρμένον, φέρον μπαλώματα Πόντ. (Σταυρ.): Ἀμὸν γυρευοσάκκουλον (σακκίδιον ἐφθαρμένον ὡς ἡ πῆρα τοῦ ἐπαίτου). 2) Μετων., ὁ ἐπαίτης ἢ δανειζόμενος συχνὰ παρ' ἄλλων ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου καὶ δὴ ἀνεπιστρεπτὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν.): Τσέμον σαεῖνε κι ἀτόνα; γυρευοσάκκουλο! (Ποῖος τὸν ἐκτιμᾷ αὐτόν; εἶναι γυρευοσάκκουλον) Κερασ.

